

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117219013
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7117219013.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Imricha Volkaia a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého N. F. nar. X.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov matky Q. A. nar. XX.XX.XXXX bývajúcej v K. na C. ul. č. 8 zastúpenej JUDr. Martinom Kožiakom advokátom so sídlom v Košiciach na Murgašovej ul. č. 3 a otca W. v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 23.5.2018 č.k. 21P 98/2017-43 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril mal. N. F. do osobnej starostlivosti matky. Zo strany otca určil výživné pre maloletého vo výške 200 € mesačne od 12.7.2017 do budúca, ktoré je otec povinný posielat' matke maloletého vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Dlhné výživné za obdobie od určenia výživného do konca mesiaca máj neurčil. Upravil styk otca s mal. N. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s ním každý párnny týždeň od piatka tak, že ho vyberie z materskej škôlky do nedele do 18.00 hod., každú párnú stredu tak, že ho vyberie zo škôlky do 18.00 hod., každú nepárnú stredu tak, že ho vyberie zo škôlky do nasledujúceho rána, kedy dieťa zavedie do materskej škôlky. Počas letných prázdnin od 1.7. do 14.7. a od 1.8. do 14.8. v každom roku, počas sviatkov od 24.12. do 31.12. v každom párnom roku, počas vianočných sviatkov od 24.12. od 17.00 hod. do 26.12. do 19.00 hod. každý nepárnny rok. Matke uložil povinnosť dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a otcovi povinnosť dieťa matke po ukončení stretnutia vrátiť pred jej bytom. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak na základe návrhu matky podaného 12.7.2017, ktorým sa domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k dieťaťu. Navrhla, aby maloletý bol zverený do jej osobnej starostlivosti a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého 350 € mesačne a dlžné výživné zaplatil jednorazovo. Taktiež navrhla upraviť styk otca s maloletým tak, aby sa s ním mohol stretávať každý párnny víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod., počas letných prázdnin prvý týždeň v júli a prvý týždeň v auguste, cez zimné prázdniny od 26.12. do 29.12.. Uviedla, že s otcom dieťaťa žili chvíľu v spoločnej domácnosti, avšak neskôr ich otec požiadal, aby rodinný dom, v ktorom bývali, opustili. Pomohol im získať prenajatý 2-izbový byt na ulici Československej armády v Košiciach. Maloletý N. je škôlkar, chodí do Materskej školy na Tatranskej ul. č. 23, pravidelne tam platí 70 € mesačne. Popísala, čo všetko dieťaťu kupuje. Potreby dieťaťa stoja približne 400 € mesačne. Dieťa má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, takže po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa je naďalej poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 213 €, rodinné prídavky poberá v sume 23,52 €. Do 30.4.2017 pracovala na základe dohody o vykonaní práce ako čašníčka v bare La bar s.r.o., kde zarobila približne 65 € mesačne. Otec v písomnom vyjadrení

k návrhu uviedol, že požadovanú výšku výživného nie je schopný platiť. Uviedol, že jeho rodičia majú dlhodobu nepriaznivý stav, preto nikde nepracuje a stará sa o nich. Býva u svojho brata, ktorý ho živi a podporuje. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. P. F., nar. XX.X.XXXX, ktorej prispieva na výživu 100 € mesačne. Na maloletého syna N. F. každý mesiac posielal 70 € a platil polovicu výdavkov na škôlku. Približne 30 € mesačne mu prispieval na ošatenie. So synom sa stretávajú každý párný víkend v mesiaci po škôlke do nedele do 18.00 hod.. Navrhol, aby súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, pričom on bude prispievať na výživu maloletého 70 € mesačne. Styk navrhol upraviť tak, aby si mohol maloletého vyberať v piatok zo škôlky a mať ho u seba do nedele 18.00 hod. v každom párnom týždni a každú párnú stredu, aby si ho mohol zobrať taktiež zo škôlky a mať ho do 18.00 hod., každú nepárnu stredu po škôlke do nasledujúceho rána. Letné prázdniny chce mať upravené v dvojtýždňových intervaloch. Na Vianoce chce mať syna u seba v každom roku od 27.12. do 31.12. a počas vianočných sviatkov v nepárnom roku od 24.12. do 26.12..

3. Zo správy úradu práce, sociálnych vecí a rodiny súd zistil, že matka pracuje v Caffè Trieste Dispenser s čistým príjmom 250 €. Otec je bez pracovného pomeru, avšak nie je evidovaný na úrade práce. Stará sa o svojich nevládných rodičov, ktorí mu finančne s bratom pomáhajú. Žije v rodinnom dome u svojho otca. Navrhol zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca určiť výživné príhliadnuc k potrebám dieťaťa.

4. Z výpovede matky konajúci súd zistil, že návrh podala z dôvodu, že sa s otcom maloletého rozišli. Zaplatil prvotný depozit za podnájom okolo 500 € a na potreby syna začal prispievať v roku 2016. V apríli až v auguste prispel sumou 500 €, od septembra do decembra posielal 300 €. V roku 2017 v januári poslal 370 €, vo februári 330 €, v marci 320 €, v apríli 383 €, v máji 350 €, v júni 410 €, v júli 200 €, v auguste 230 €, v septembri 293 €, v októbri 220 €, v novembri 260 €, v decembri 200 €. V januári 2018 poslal 300 €, vo februári 230 €, v marci 200 €, v apríli 194 € a v máji prispel 200 €. Tieto peniaze neposielal šekom ani na účet, ale dával jej ich do rúk, prípadne poslal spolu so synom v jeho vaku. Do tejto sumy už zarátala aj jeho príspevky na škôlku alebo výlety, lyžovanie a podobne. Ak prispel na takéto účely, všetky tieto sumy alebo aj to, čo synovi zakúpil, zahrnula v uvedenej sume peňazí. Matka pracuje len ako brigádnica vzhľadom k tomu, že do 1.1.2019 bude na materskej dovolenke a nemôže sa zamestnať na plný úväzok. Z výplatných pásov, ktoré predložila súd zistil, že jej základná mzda v januári 2018 bola 48 €, februári 44,80 €, v apríli 44,80 €, v októbri 2017 100 €, v novembri 2017 40 € a v decembri 2017 25 €. V dohode o pracovnej činnosti má uvedené, že za hodinu zarobí 2,50 €. Za škôlku platí každý mesiac 17 €, za stravu 22 €, 13 € ZRPŠ a ďalšie peniaze dieťaťu dáva, keď sa fotia alebo idú na vystúpenie. Synovi zabezpečuje celodennú stravu, čo ju mesačne vyjde na 100 €. Na potreby súvisiace so zdravotným stavom maloletého vynaloží 40 €. Maloletý má atopický ekzém. Za podnájom, v ktorom býva spolu so synom platí 390 €. Za ošatenie a obuv pre syna minie približne 50 €. V zime syn lyžuje, za čo zaplatila 80 € každý mesiac. V lete chodí na plávanie, za ktoré sa platí 130 €. Od septembra začína chodiť na krytú plaváreň, kde sa platí 50 € mesačne. Platí maloletému poisťku 5 € mesačne. Okrem toho platí ešte 20 € za televíziu a rozhlas, v čom je aj internet. Nino má od lekára odporúčaný každoročný pobyt pri mori, ktorý mu pri liečbe pomáha. Za pobyt pri mori za seba a syna každý rok vynaloží okolo 900 €. Žije so synom sama a veľmi jej pomáhajú rodičia. V minulom roku im na dovolenku prispel otec dieťaťa 110 €, čo už je zarátané v ňou uvádzaných sumách výživného. Sama má výdavky na stravovanie 100 € mesačne, platí mobilný telefón 40 €, za kozmetiku, drogériu približne 30 €, oblečenie 40 €. Musela zakúpiť nábytok do prenajatého bytu a zobrala si na to pôžičku, ktorú spláca po 80 € mesačne. Podľa jej vedomostí otec maloletého pracuje v reklamnej firme svojho brata.

5. Z výpovede otca maloletého súd zistil, že žije v rodinnom dome svojho brata so svojou priateľkou. Jeho rodičia žijú na Kežmarskej ulici v Košiciach a keďže sú obaja v zlom zdravotnom stave, potrebujú dennodennú starostlivosť. Pravidelne k nim chodí a zabezpečuje ich stravovanie a pomáha im pri niektorých prácach, ktoré potrebujú vykonávať a nie sú schopní urobiť ich sami. Otec je prakticky nevidiaci a matka je po druhej mozgovej príhode. Otec má 72 rokov, mama 67. Je pravdou, že pracuje vo firme svojho brata, občas mu vypomáha, pretože mu za to poskytol bývanie a taktiež mu prispieva finančne. Dáva mu približne 300 € a rodičia 100 €. Je pravdou, že v minulosti sa bratovi darilo lepšie vo firme Daniel production s.r.o.. Usporadúva rôzne večierky a podobne, nie je to reklamná agentúra. Pre iné spoločnosti reklamu nesprostredkúva, robí ju len pre svoje akcie. Okrem toho vydáva mestský časopis City. Uviedol, že má rád svojho syna, chce, aby s ním mal taký styk, aký navrhol vo svojom vyjadrení. Nepopiera, že matka mu umožňuje so synom sa stretávať. Má ho u seba každý druhý víkend, každú párnú stredu do poobedia do 18.00 hod. a v nepárnu stredu ho má aj cez noc a ráno ho vedie

do škôlky. Minulé prázdniny ho mal dva týždne v júli a dva týždne v auguste a bol by rád, keby to tak bolo aj v budúcnosti. Na výživu maloletého by bol schopný poslať 130 €. Sám vynaloží na svoju stravu približne 100 € mesačne, na oblečenie a kozmetiku 50 €. Ak má syna u seba a vykonávajú spolu nejaké aktivity, vynaloží na neho okolo 50 €. Za telefón neplatí, pretože je vedený na bratovu firmu. Osobné motorové vozidlo nevlasťní, nefajčí, alkohol nepije pravidelne, len pri spoločenských udalostiach. Bude sa snažiť, ak to bude v jeho možnostiach okrem pravidelnej sumy, ktorú navrhuje určiť ako výživné, kupovať synovi veci, ktoré bude potrebovať alebo mu prispievať na rôzne výlety a športové aktivity. Naposledy pracoval ako živnostník, mal firmu, prestal podnikáť, keď sa mu nedarilo. Predtým pracoval ako vedúci prevádzky vo firme KM Group, zarobil tam okolo 10.000 Sk a potom v SK Šport Invest ako obchodný zástupca. Od jeho 25. do 30. rokov ešte pracoval v autoškole. V súčasnosti nepracuje kvôli tomu, že sa stará o rodičov. Majú to v rodine takto dohodnuté, len za týchto podmienok má možnosť bývať u svojho brata zadarmo a takisto mu prispieva na živobytie. Požiadal o príspevok na starostlivosť o rodičov, avšak tento mu priznaný nebol. Po roku bude nárok prehodnotený opakovane. Jeho priateľka pracuje v Ústave nukleárnej a molekulárnej medicíny v Košiciach s príjmom približne 1.000 €. Z jej účtu odchádza výživné na jeho dcéru a prispieva do domácnosti, občas nakúpi niečo na stravu a podobne. Kolízny opatrovník odporučil zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky, výživné zo strany otca určiť tak, aby pokrývalo základné potreby dieťaťa a prihliadnuť na to, že matka nemôže byť v súčasnej dobe zamestnaná na plný pracovný úväzok, ako aj na to, že otec nepracuje z vlastného rozhodnutia.

6. Konajúci súd právne posúdil vec podľa § 36 ods. 1, § 28 ods. 1 písm.a/ ods. 2, § 25 ods. 2, § 24 ods. 4, § 62 ods. 1, 3, § 75, § 77 Zákona o rodine a uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, zistených skutočností vyššie uvedených a s prihliadnutím k uvedeným ustanoveniam zákona zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o neho riadne stará a zabezpečuje všetky jeho potreby. Styk otca upravil po vzájomnej dohode rodičov. O výške výživného rozhodol s prihliadnutím k veku a potrebám maloletého. Prihliadol k možnostiam a schopnostiam matky, ktorá je stále na materskej dovolenke v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu maloletého. Otec je v súčasnosti dobrovoľne nezamestnaný, nebolo zistené, že by mu jeho zlý zdravotný stav nedovoľoval pracovať. Od opustenia matky a dieťaťa dokázal na potreby syna prispievať oveľa vyššou sumou, než akú navrhoval určiť do budúcnosti, preto je súd presvedčený, že na potreby dieťaťa bude schopný prispievať sumou určenou v rozhodnutí. Dlhné výživné súd neurčil z dôvodu, že suma, ktorou prispieval na čas do rozhodnutia vo veci presiahla sumu, akou by bol násobok určeného výživného. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

7. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obaja rodičia.

8. Matka podala odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm.f/ a h/ CSP proti výroku o určení výživného a súvisiacemu výroku o dlžnom výživnom a navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok v tejto časti a zaviazal otca prispievať na výživu maloletého 350 € mesačne od 12.7.2017 do budúcnosti a dlžné výživné otca zaviazal zaplatiť k jej rukám do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Má za to, že súdom určená výška výživného 200 € mesačne nie je postačujúca, pričom dostatočne nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletého ani možnostiam, schopnostiam a životnej úrovni otca. Otec si v minulosti dlhodobo plnil vyživovaciu povinnosť vo výške výrazne presahujúcej súdom určené výživné, pričom na jeho strane nedošlo k žiadnej negatívnej zmene pomerov. Od januára do júna 2017 platil výživné v priemernovej výške 360,50 € mesačne. Takto dlhodobo platené výživné v uvedenej výške je samé osebe dôkazom, že otec je schopný platiť výživné v ňou požadovanej výške 350 €. Ďalším dôvodom preukazujúcim dôvodnosť ňou požadovaného výživného je vyhlásenie otca pred súdom, že bude kupovať synovi veci, ktoré bude potrebovať alebo mu prispievať na rôzne výlety a športové aktivity. Toto vyhlásenie je v príkrom rozpore s výškou ním deklarovovaných príjmov. Otec je dlhodobo nezamestnaný, avšak aktívne si nehladá zamestnanie a nevyužíva svoj pracovný a zárobkový potenciál. Má nadštandardnú životnú úroveň, ročne absolvuje niekoľko zahraničných i domácich lyžovačiek i zájazdov k moru. Jeho preukázateľné výdavky výrazne presahujú jeho príjem. Využíva taktiež množstvo benefitov v obchodnej spoločnosti jeho brata (telefón, motorové vozidlo).

9. Otec odvolaním napadol výroky rozsudku o určení výživného, ako aj zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že je dlhodobo nezamestnaný, nepoberá žiadne príspevky a je otcom dvoch maloletých detí. Okrem mal. N. má vyživovaciu povinnosť k P., nar. XX.X.XXXX pochádzajúcej z jeho predchádzajúceho manželstva, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice II č.k. 41C 32/2010-43, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.11.2010, ktorým rozsudkom mu bola

stanovená vyživovacia povinnosť 100 € mesačne na mal. P., ktorá má toho času 11 rokov. Nestotožňuje sa s konštatáciou uvedenou v odôvodnení rozsudku, že nie je evidovaný na úrade práce, nakoľko potvrdenie o zaradení do evidencie bolo predložené súdu a je uložené v spise. Nestotožňuje sa ani s konštatáciou uvedenou v odôvodnení rozsudku, že pracuje vo firme svojho brata, keďže je dlhodobo evidovaný v zozname uchádzačov o zamestnanie. Je pravdou, že býva u svojho brata, ktorý uhrádza všetky jeho výdaje, šatí ho, poskytuje mu auto a peniaze, z ktorých uhrádzal výživné pre obidve maloleté deti a brat uhrádza aj ďalšie výdavky spojené so starostlivosťou o ich rodičov, nakoľko brat sa venuje podnikaniu, v ktorom sa mu finančne v poslednom období nedarí tak ako v minulosti, preto výživné uhrádzala jeho priateľka zo svojho príjmu. Opätovne poukazuje na skutočnosť, že nemá žiaden príjem a má určenú vyživovacia povinnosť na školopovinnú 11-ročnú P. vo výške 100 €, preto výživné určené na 5-ročné dieťa vo výške 200 € vníma ako rozpor s dobrými mravmi, keďže súd posúdil ako odôvodnené potreby maloletého matkou uvádzané výdavky ako napríklad strava 100 € mesačne v rovnakej výške pre matku aj dieťa, pričom dieťa sa takmer polovicu mesiaca stravuje a zdržiava u neho a v priebehu dňa sa stravuje v škôlke 4-krát denne, čo stojí 22 € mesačne. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine majú obaja rodičia približne rovnakou mierou prispievať na výživu spoločných detí. Domnieva sa, že súd nezohľadnil vyživovacia povinnosť na mal. P., tiež nezohľadnil ani to, že nad rámec výživného prispieval matke napríklad na výlety, lyžovanie, škôlku, pravidelne zakupoval oblečenie pre maloletého, o dieťa sa stará a dieťa u neho býva takmer polovicu mesiaca, kde má plnohodnotne zariadenú detskú izbu, teda nezohľadnil, že všetky výdavky počas styku na maloleté dieťa uhrádza on. Navrhol určiť výživné vo výške 70 € mesačne, ktoré zodpovedá jeho možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom s porovnaním s odôvodnenými potrebami jeho 11-ročnej školopovinné dcéry, na ktorú uhrádza výživné vo výške 100 € mesačne. Poukázal na § 62 ods. 3 Zákona o rodine s tým, že od 1.7.2018 je minimálne výživné 28,08 €. Matka je zamestnaná s čistým príjmom 250 € mesačne a poberá rodičovský príspevok 213 € mesačne a rodinné prídavky 23,52 € mesačne, z čoho vyplýva, že má mesačný príjem 486,52 €. Uviedol, že intenzívne vyvíja snahu zamestnať sa, avšak dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav jeho rodičov tieto snahy komplikuje. Považuje za svoju morálnu povinnosť postarať sa o svojich rodičov a najmä im pomáhať s každodennými potrebami, pričom jeho otec je odkázaný na 4 až 6 hodinovú starostlivosť, má silnú cukrovku, kvôli ktorej stratil skoro celkom zrak a je čakaťom na transplantáciu obličky. Trikrát do týždňa s ním navštevuje dialýzu od septembra 2017. Jeho matka je onkologický pacient a je po mozgovej príhode taktiež odkázaná na starostlivosť. Požiadal o opatrovateľský príspevok, no jeho žiadosť bola zamietnutá. Nakoľko doposiaľ mu nebol schválený opatrovateľský príspevok a finančné možnosti jeho brata mu neumožňujú prispievať na výživné vo výške, ktorú určil súd prvej inštancie, požiadal 28.6.2018 o spotrebiteľský úver, ktorý mu bol schválený vo výške 600 € s úrokovou sadzbou 8,9 % ročne s pravidelnými splátkami 52,33 € počas 12-tich mesiacov. Nakoľko mu matka odmieta umožniť styk s maloletým, pokiaľ neuhradí výživné minimálne v súdom určenej výške, bol nútený pristúpiť k tomuto kroku, lebo svojho syna miluje. Zároveň prikladá k odvolaniu zmluvu s ČSOB o spotrebiteľskom úvere a výpis z mobilnej komunikácie medzi rodičmi z 27.6.2018. Ďalej citoval § 24 ods. 4 Zákona o rodine a uviedol, že matka si je vedomá jeho nepriaznivej finančnej situácie, avšak dieťa využíva ako nástroj pomsty, keďže mu neumožňuje styk s maloletým, resp. sa ho snaží obmedziť na minimum. Má preto dôvodné obavy, že po vyčerpaní spotrebného úveru určeného na úhradu výživného vo výške 200 € v priebehu troch mesiacov mu znemožní akýkoľvek kontakt s maloletým, a preto navrhuje určiť striedavú starostlivosť o dieťa s intervalom striedania po jednom týždni tak, že každý párnny týždeň v kalendárnom roku bude dieťa v jeho starostlivosti, a to od pondelka tohto týždňa od 18.00 hod. nepretržite do nasledujúceho pondelka do 18.00 hod.. Dieťa bude v starostlivosti matky každý nepárny týždeň v kalendárnom roku, a to od pondelka tohto týždňa od 18.00 hod. nepretržite do nasledujúceho pondelka do 18.00 hod. s tým, že bude povinný prevziať si maloleté dieťa v pondelok o 18.00 hod. v každom párnym týždni v mieste bydliska matky a matka bude povinná prevziať si maloletého v pondelok o 18.00 hod. v každom nepárnom týždni v mieste bydliska otca, pričom obidvaja rodičia budú povinní dieťa na vystriedanie osobnej starostlivosti riadne a včas pripraviť spolu s nachystanými osobnými vecami. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné určené nebude.

10. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že je potrebné kvalifikovať ho ako nedôvodné vo všetkých ním uvádzaných odvolacích dôvodoch. Obsahom odvolania voči výroku o výživnom je len jeho opätovné poukazovanie na skutočnosti, na ktoré poukazoval aj pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd vysporiadal. Opätovne poukazuje na svoje odvolacie argumenty súvisiace s plnením vyživovacej povinnosti otca do podania návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Pokiaľ otec poukazuje na určené výživné pre jeho dcéru Alexandru vo výške 100 € mesačne, táto bola určená v roku 2010, teda pred 8 rokmi, preto podľa jej názoru nemôže obstať, keďže nie sú známe aktuálne

pomery maloletej. Pokiaľ si otec po vyhlásení rozsudku zobral bezúčelový spotrebiteľský úver, v žiadnom prípade to nepreukazuje jeho zlú finančnú situáciu ani ním deklarovaný účel úveru. Naopak, pokiaľ bol otcovi ako dlhodobo nezamestnanému úver vôbec chválený a poskytnutý a pokiaľ ho otec vie a musí splácať, preukazuje to aj jeho schopnosť a možnosti platiť ňou požadované výživné. Navyše poukazuje na to, že každý úver zo strany banky musí byť nejakým spôsobom zabezpečený, avšak otec oficiálne dlhodobo nezamestnaný nepredložil celú úverovú zmluvu, teda nepredložil práve strany upravujúce podmienky poskytnutia, zabezpečenia a splácania úveru. Odvolanie otca proti výroku o zverení maloletého do jej osobnej starostlivosti a jeho návrh na striedavú osobnú starostlivosť nie sú zjavne dôvodné a hrubo odporujú oprávneným záujmom dieťaťa. V prvom rade poukazuje na to, že s návrhom na striedavú osobnú starostlivosť otec prišiel až v odvolacom konaní, čo je nutné kvalifikovať ako jeho zúfalý pokus vyhnúť sa plateniu výživného na maloletého. Vo svojom vyjadrení, ako aj na pojednávaní výslovne súhlasil so zverením maloletého do jej osobnej starostlivosti. V tejto súvislosti je nutné dodať, že otec sa o maloletého nikdy osobne pravidelne nestaral a vzhľadom na jeho tvrdenia, že musí zabezpečovať každodennú osobnú starostlivosť o svojich rodičov, by starostlivosť o maloletého objektívne ani nemohol a nevedel zabezpečiť. Jeho tvrdenia, že mu údajne bráni v styku s mal. Ninom nie sú pravdivé a sú účelové, o čom preukázateľne svedčí skutočnosť, že po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie bol otec s maloletým vždy v súlade s upraveným stykom, a to aj v priebehu letných prázdnin. Navrhuje, aby odvolací súd potvrdil rozsudok vo výroku o zverení maloletého do jej osobnej starostlivosti a výrok o výživnom zmenil tak, že vyhovie jej návrhu a určí výživné 350 € mesačne od podania návrhu.

11. Kolízny opatrovník navrhol v odvolacom konaní rozhodnúť na základe dostupných dôkazových materiálov s poukazom na odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj príjmy a majetkové pomery rodičov. Zotráva na svojich doterajších prednesoch a vyjadreniach.

12. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že u maloletého dieťaťa vykonaným dokazovaním neboli zistené pomery, ktoré by odôvodňovali určenie, resp. zvýšenie vyživovacej povinnosti, naopak bolo preukázané, že spotrebné náklady dieťaťa sú vo výške 129 € bez nákladov na stravovanie vo výške 100 € mesačne. Opätovne poukazuje na to, že matka vyčíslila náklady na stravovanie maloletého v rovnakej výške ako svoje náklady, pričom dieťa sa takmer polovicu mesiaca stravuje a zdržiava u neho a v priebehu dňa sa stravuje v škôlke. Má za to, že vykonaným dokazovaním neboli preukázané mesačné výdavky matky vo výške 990 €, pričom pri zohľadnení jej príjmov, ako aj finančnej pomoci rodiny tieto výdavky nemôžu odzrkadľovať skutočný stav. Poukazuje na nález Ústavného súdu SR II.ÚS 730/2014, v zmysle ktorého nemožno priznať spotrebné mesačné výživné vo výške vyššej ako sú preukázané náklady dieťaťa a tieto sú vo výške 129 €, ktoré by boli v celom rozsahu pokryté výživným vo výške 70 € z jeho strany. Rovnako poukazuje aj na nález Ústavného súdu ČR IV.ÚS 650/2015 zo 16.12.2015, v zmysle ktorého nemožno zaviazat' jedného z rodičov na úhradu celkovej výšky preukázaných spotrebných nákladov dieťaťa, možné je to len v prípade, ak to odôvodňujú značné rozdiely v majetkových pomeroch rodičov. Opakovane poukázal na skutočnosti týkajúce sa jeho osobných pomerov zhodne ako v konaní na súde prvej inštancie a v podanom odvolaní. Podotkol, že vyživovaciu povinnosť k dieťaťu má aj jeho matka, ktorej životná úroveň značne prevyšuje jeho životnú úroveň a on nemôže niesť zodpovednosť za jej výdavky, ku ktorým sa zaviazala dobrovoľne a po zrelej úvahe svojich príjmov ako osoba plne spôsobilá na právne úkony s ekonomickým vzdelaním. Má za to, že nastavená životná úroveň matky, ktorá aj napriek prezentovanej zlej finančnej situácii každý rok bola na dovolenke a v roku 2017 na dovolenke v hodnote 900 € odzrkadľuje skutočnú motiváciu podania návrhu na výživné, ktoré nereflektuje potreby dieťaťa, ale naopak sleduje jej náklady. Navrhuje, aby odvolací súd rozhodol v súlade s petítom jeho odvolania.

13. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca k jej odvolaniu uviedla, že naďalej trvá na ňou podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Opätovne zopakovala svoju argumentáciu týkajúcu sa plnenia vyživovacej povinnosti otca k maloletému pred podaním návrhu. Podotkla, že v súčasnosti si otec riadne a včas plní vyživovaciu povinnosť určenú súdom prvej inštancie vo výške 200 € mesačne, čo je samo osebe dôkazom, že je schopný si plniť vyživovaciu povinnosť v tejto a aj vyššej výške. Od podania návrhu uplynulo takmer 18 mesiacov a náklady na dieťa sa zvyšujú s jeho vekom a rastom. Momentálne je dieťa v poslednom ročníku materskej školy, v septembri 2019 nastúpi na základnú školu. Jej príjmy sa počnúc januárom 2019 znižia o rodičovský príspevok vo výške 214,70 €. Aj preto začala od 1.9.2018 so zvyšovaním svojej kvalifikácie štúdiom na Strednej zdravotnej škole v Košiciach v študijnom odbore sanitár, zdravotný asistent. Školský poplatok za štúdium predstavuje 50 € ročne a súčasne jej vznikli jednorazové náklady spojené so zakúpením oblečenia vo výške 120 €. K tvrdeniam otca, že

vyživovaciu povinnosť k dieťaťu má aj ona dodáva, že túto si riadne a plnohodnotne plní jednak osobnou starostlivosťou o dieťa, ako aj peňažnou a naturálnou formou.

14. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

15. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

18. Vo vzťahu k otcom napadnutému výroku o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky odvolací súd konštatuje, že z vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o výchovnom prostredí maloletého s poukazom aj na zhodné tvrdenia a návrhy rodičov týkajúce sa formy zabezpečovania osobnej starostlivosti o maloletého do budúcnosti vychádzajúce z doposiaľ stanoveného modelu starostlivosti o dieťa nastaveného samotnými rodičmi od apríla 2016, teda od doby, kedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Z odvolacieho návrhu otca, ktorým sa domáha zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nevyplývajú žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu doterajšieho spôsobu starostlivosti o maloletého doposiaľ zabezpečovanú matkou dieťaťa, pričom len samotná obava otca, že mu matka nebude umožňovať styk s dieťaťom, ak nebude dostatočne prispievať na potreby dieťaťa nemôže byť sama osebe dôvodom na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Z ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine totiž vyplýva, že hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti, ktoré zároveň musia byť kumulatívne splnené sú, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, obidvaja majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, striedavá starostlivosť je v záujme dieťaťa a takýmto spôsobom budú lepšie zaistené potreby dieťaťa. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, avšak splnenie ďalších podmienok pre zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti rodičov, a to predovšetkým, že takáto výchova bude v záujme dieťaťa a takto budú lepšie zaistené jeho potreby ako doposiaľ, preukázané nebolo. Otec o osobnú starostlivosť o dieťa navyše prejavil záujem až v odvolacom konaní. Uvedenú argumentáciu otca preto odvolací súd považoval za účelovú, súvisiacu predovšetkým s plnením jeho vyživovacej povinnosti. Zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nemôže spočívať len na hypotetických základoch bez reálnej predstavy jej realizácie a vytvorenia vhodných podmienok. Maloletý Nino je zjavne zvyknutý na spôsob doposiaľ realizovanej starostlivosti, ktorú zabezpečuje matka a otec sa výchovne podieľa na jeho starostlivosti formou štandardného styku. Za danej situácie odvolací súd nepovažoval za súladné s najlepším záujmom dieťaťa meniť tento výchovný model do času, kým nebudú preukázané všetky podmienky vyplývajúce zo Zákona o rodine, a to predovšetkým, že takáto starostlivosť bude v záujme dieťaťa a takto budú lepšie zabezpečené potreby dieťaťa.

19. I keď výrok rozsudku o úprave styku otca s maloletým nebol odvolaním výslovne napadnutý, avšak súvisí s rozhodnutím o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, odvolací súd preskúmal i napadnutý výrok rozsudku a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu v tejto časti taktiež zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, ktorým je vytváranie a prehľbovanie citových väzieb s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti, pričom úprava styku je štandardná a vyplýva z doposiaľ realizovaného styku otca s dieťaťom a jeho samotného návrhu na určenie rozsahu styku s dieťaťom.

20. Napokon odvolací súd sa stotožnil aj s určením rozsahu výživného pre maloleté dieťa, ktorý zodpovedá zákonným kritériám určovania výživného vyplývajúcim zo zákonných ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii rodičov odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zákonnými kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sú na jednej strane odôvodnené potreby toho ktorého dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Rodičia si takto plnia vyživovaciu povinnosť k deťom, a teda uspokojujú ich odôvodnené

potreby nie v rovnakom rozsahu, ale pomerne v rozsahu zodpovedajúcom možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom toho ktorého z rodičov, ako aj pomeru rodičov na zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Výživné má byť určené tak, aby rodič zabezpečujúci osobnú starostlivosť o dieťa po zohľadnení jeho vyživovacej povinnosti a osobnej starostlivosti o dieťa mohol z tohto výživného uspokojovať odôvodnené potreby dieťaťa. Rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti takto nevzniká žiadna povinnosť prispievať nad rámec stanoveného výživného. Na plnenia počas styku sa neprihliada. Nepravidelné platby ako napríklad kúpa športových potrieb, zdravotných pomôcok a podobne sa hradia z naakumulovaných prostriedkov z pravidelných mesačných príspevkov výživného. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby detí, sú nimi nielen náklady na výživu vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy, ale aj hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania detí, rozvojom ich záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, pričom miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku každého dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej či predškolskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Matka v tomto prejednávanom prípade však prezentovala rozsah odôvodnených potrieb maloletého zjavne vybočujúci z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku, a to pokiaľ ide o náklady súvisiace so zhoršeným zdravotným stavom maloletého, ktorý trpí atopickým ekzémom 40 € mesačne, lyžovaním a plávaním, nákladmi na zabezpečenie ošatenia a obuvi pre maloletého v rozsahu 50 € mesačne, ktoré však žiadnym spôsobom nepreukázala. Vyšetrovací princíp ovládajúci mimosporové konania je odvodený od základných procesných povinností účastníkov konania, a to povinnosti tvrdenia vyplývajúcej z § 32 ods. 1 CMP, ktorá v sebe zahŕňa povinnosť účastníkov úplne a treba zdôrazniť pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné pre rozhodnutie, ako aj dôkaznej povinnosti vyplývajúcej z § 32 ods. 2 CMP, teda povinnosti označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení. Zistenie skutočného stavu veci, teda poznávacia činnosť súdu, musí byť kooperáciou subjektu rozhodovacieho (súdu) a účastníkov konania, teda tých, ktorých práva a povinnosti alebo právom chránené záujmy sú predmetom konania. Zistenie skutočného stavu veci preto vo významnej miere závisí od realizácie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti účastníkov konania a procesná aktivita súdu supľujúca pasivitu účastníkov konania takto nemôže byť vnímaná absolútne, a to aj s dôrazom na zachovanie rýchlosti a efektívnosti procesného postupu. Preukázanie nevyhnutných životných nákladov rodičov a odôvodnených potrieb detí v rámci rozhodovania o vyživovacej povinnosti je takto vždy na tých, ktorí uvedené skutočnosti tvrdia, nakoľko je nereálne, a teda i neefektívne, aby súd zisťoval, aké výdavky, kedy a kde účastník realizoval, keďže týmito dôkazmi zjavne disponujú práve osoby tvrdiace tieto skutočnosti.

21. V ďalšom je potrebné uviesť, že limitujúcim kritériom uspokojovania odôvodnených potrieb dieťaťa sú možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine rozšírilo východiská na zisťovanie možností, schopností a majetkových pomerov rodičov o princíp ich potenciality, ktorý má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že pokiaľ sa javia pomery výživou povinných osôb nepravdivé, prihliada súd k zjavne nevyužitým schopnostiam a možnostiam povinných a prihliada i na neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. vyvoláva jeho stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine považuje plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom za ich zákonnú a prvoradú povinnosť, preto každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania či zdroja obživy, zmenu bydliska alebo počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil.

22. Na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vo vzťahu k možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca odvolací súd dospel k záveru totožne ako súd prvej inštancie, že na terajšiu nezamestnanosť otca v podstate dlhodobú nie je možné prihliadať ako na okolnosť, ktorá by mu bránila dosahovať adekvátny príjem na zabezpečenie výživy nielen mal. N., ale aj mal. P. pochádzajúcej z

jeho predchádzajúceho manželstva, na výživu ktorej bol zaviazaný prispievať 100 € mesačne v roku 2010 (konanie o zvýšenie výživného pre mal. P. vedené na Okresnom súde Košice II doposiaľ nebolo právoplatne skončené). Dôvody nezamestnanosti uvádzané otcom a to, že v rámci dohody v rodine zabezpečuje starostlivosť o rodičov a všetky jeho životné náklady dotuje brat, ktorý mu poskytuje bezplatné bývanie, auto, ďalšie benefity, prispieva mu 300 € mesačne a zároveň mu prispievajú i jeho rodičia 100 € mesačne, nemožno považovať za objektívne znemožňujúce plnenie jeho vyživovacej povinnosti v primeranom rozsahu a ktoré konanie otca je potrebné považovať za rizikové s poukazom na § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keďže plnenie vyživovacej povinnosti k deťom, ktoré nie sú schopné sa živiť, má prioritu a zabezpečenie starostlivosti o rodičov otca je možné riešiť iným spôsobom, napríklad opatrovateľskou službou, ktorej náklady by pravdepodobne boli nižšie ako zabezpečovanie výživu otca spôsobom ním uvedeným. V konaní zároveň nebolo preukázané, že by existovali skutočnosti, ktoré by otcovi bránili riadne sa zamestnať a vykonávať pravidelnú zárobkovú činnosť, a to ani po zdravotnej stránke. V minulosti otec podnikal, pričom v konaní nepreukázal objektívne dôvody skončenia tejto činnosti, pričom z obsahu spisu Okresného súdu Košice II v konaní o zvýšenie výživného pre mal. P. (23P 343/2016) vyplynulo z výpovede otca, že počas podnikania mal príjem 800 až 900 € mesačne. Má riadne ukončené stredoškolské vzdelanie v odbore automechanik a maturitu v odbore prevádzka cestnej a mestskej dopravy. Pracoval aj v autoškole. Nakoľko otcovi nebráni v dosahovaní príjmu ani zdravotný stav a ani nedostatok pracovných skúseností, dospel odvolací súd k záveru, že minimálne príjem dosahovaný v čase svojej podnikateľskej činnosti by mohol dosahovať aj v súčasnosti, a preto výživné v rozsahu 200 € mesačne s prihliadnutím i na vyživovaciu povinnosť k mal. Alexandre považoval za zodpovedajúce jeho potencionálnym možnostiam a schopnostiam. K odvolacím argumentom matky je potrebné podotknúť, že pomery otca nie je možné odvodzovať od pomerov jeho brata, ktorý mu v súčasnosti hradí všetky jeho životné náklady. Samotná skutočnosť, že otec sa v minulosti snažil prispievať na výživu maloletého v čo najväčšom rozsahu ešte nenasvedčuje tomu, že by v rovnakom rozsahu mohol uhrádzať výživné i do budúcnosti. Napokon potencionálna možnosť a schopnosť sa netýka len otca, ale aj matky, pričom po ukončení materskej dovolenky nie sú známe okolnosti, ktoré by matke bránili zabezpečovať si adekvátny zdroj príjmu, keďže v minulosti pracovala ako čašníčka, pričom táto pracovná pozícia je i v súčasnej dobe žiadaná. Rovnako matkou avizované zvyšované kvalifikácie štúdiom v odbore asistent, sanitár nie je možné považovať za okolnosť, ktorá by matke bránila plniť si vyživovaciu povinnosť s poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolacieho súdu v súvislosti s ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, a teda, že každý rodič si v prvom rade musí splniť svoju vyživovaciu povinnosť a až následne môže realizovať svoje životné aktivity, prípadne ich musí realizovať tak, aby neohrozil plnenie vyživovacej povinnosti.

23. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie správne a zákonne vo veci rozhodol, odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil.

24. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).